

Om Betydningen af de fremmede Magters Trudsler

Taler
Peter Motzfeldt

Dato
20 juli 1824

Sted
Christiania

1 (Uttalelse opplest i statsråd i anledning av at Stortinget hadde avvist kongens forslag til grunnlovsendringer; svar på kongens argument om trusler mot Norge fra fremmede makters side.)

5 Jeg begriber aldels ikke, hvorledes der kan siges at være den allerfjerneste Lighed mellem Storthingets Ikke-Antagelse af de kongelige Propositioner til Konstitutions-Forandringer og det, som har tildraget sig i Spanien og i Italien

10 Der var det Krigshærene, som vel skulle forsvare Riger men ei styre dem, der anmassede sig at foreskrive Regjeringsformen, et Exempel, der er af de allerfarligste Følger, - i Norge er det den, ved den af Kongen antagne og besvorne Grundlov, etablerede National-Representation, som delibererer, som udtaler sin Mening angaaende Forandringer i Grundloven, aldeles paa den Maade, som Grundloven selv har foreskrevet. Her er altsaa intet Revolutionært,
15 tværtimod, Alt er konform med etablerede Former, dem Deres Majestæt ydermere har erkjendt ved at fremsætte de omhandlede Grundlovs-Forandringer som Propositioner til Storthinget, hvori jo maa ligge Erkjendelsen af Storthingets Ret til at prøve dem og efter dets egen Anskuelse antage eller ikke antage dem.

20 I Spanien og i Italien omstyrtes den gjældende Regjeringsform, - i Norge er ei skeet Andet, end at Nationens Representanter have bestemt sig for, indtil videre at ville beholde den af Konge og Folk høitideligen antagne Grundlov uforandret.

25 I Spanien og i Italien tilsidesattes ved flere Leiligheder den Ærefrygt, den Høiagtelse, som skyldes Rigets Overhoved, - i Norge udtrykker Storthinget, skjönt det ei har troet at kunne antage Deres Majestæts Propositioner, den dybe Ærefrygt, den sande Høiagtelse, den urokkelige Hengivenhed, som det og det

hele Folk bærer for dets Konge.

I Spanien og i Italien kunde Regjeringerne ei have den tilbørlige Kraft til selv at opretholde Orden og virke til Folkets Vel; der savnedes Enighed imellem de
35 forskellige Borger-Klasser, Tillid imellem Regjering og Folk, Energi og Talenter hos de Styrende, de maatte derfor ty til fremmede Magters Hjælp; - i Norge er der den fuldkomneste Samdrægtighed Borgerne imellem; her hersker den mest ubegrændsede Tillid til den ophøiede Konge, som, stærk ved sine udmærkede Talenter og stærk ved Folkets uskrømtede Hengivenhed, har fuldkommen Kraft
40 til at styre Landet efter sine vise Hensigter og til Folkets sande Bedste.

I Spanien og i Italien synes det, at Regjeringerne hadede, eller dog ei forstode at bedømme Fordelene af en konstitutionel Frihed; - den store Mand, som fører Norges Scepter, veed hvad den konstitutionelle Frihed er, veed at skatte den, og
45 har stedse viist, at han aldrig ønsker at gaa frem uden med Grundloven i Haanden.

Men skulde end ikkedesmindre nogle af de fremmede Magter være døve for Sandheden, Billigheden og Retfærdigheden, og ønske at bruge de samme Midler
50 imod Norge som imod hine Lande for at drive deres Villie igjennem, saa er jeg dog overbevist om, at de ei ville gaa videre end til Trudsler; de ere visseligen ei uvidende om, hvad der kan udrettes til Forsvar af tvende Folk af en fast Karakter, hvor der er indvortes Ro i hvert især, hvor der er Enighed imellem begge Folk, og hvor disse styres af en Mand, tilbedet af sine Folk som Landets
55 sande Fader og beundret af Europa som Hærfører og som Statsmand.

At give efter for deslige Trudsler anseer jeg ei alene for overilet, men tillige for ikke stemmende med Værdigheden af de tvende Kroner, af den sjeldne, ophøiede Monark, der bærer dem. At lade sig foreskrive Regler i dette Tilfælde
60 er desuden, efter min bedste Indsigt, meget betænkeligt, da det vil drage til fremtidig ubehageligt Følge, ei blot for Norge, men for det svenske Rige, ja, selv for Rigernes Overhoved. Det er let at beregne, at dersom man tilsteder de fremmede Magter nogen afgjørende Stemme paa det norske Storthings Forhandlinger, saa ville de snart fordre den samme paa den svenske Rigsdags; og
65 skjønt de i nærværende Tilfælde fremtræde som Talsmænd for den exekutive Magts Rettigheder, er det Intet, som hindrer, at de jo, i det næste, fremtræde som Talsmænd for Folkets imod Regenten, en Indblandelse, som, foruden at være ydmygende for en selvstændig Stat, kan have de allerskadeligste Følger.

70 **Kilde**
K. Motzfeldt (red): Breve og Optegnelser af Peter Motzfeldt. København 1888, s. 456-459.

Emner
Grunnloven

75 **URI**
<https://www.virksommeord.no/tale/om-betydningen-af-de-fremmede-magters-trudslar>

80

85

90

95

100

105